
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

"הולכת אלי: לאה גולדברג" - 17243

תאריך עדכון אחרון 10-05-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ספרות עברית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 1

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): תמר הס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: tamar.hess@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ג', 10:15-11:00

מורי הקורס:

ד"ר תמר הס

תאור כללי של הקורס:

לאה גולדברג היא מן היוצרות החשובות בספרות העברית החדשה בשירה, סיפורת, דרמה וביקורת הספרות. בשיעור זה נלמד להכיר את יצירתה המגוונת היכרות ראשונית, ונעיין בגישות מרכזיות בביקורת ובהתקבלות יצירתה של גולדברג לאורך הדורות.

מטרות הקורס:

היכרות ראשונית עם יצירתה המגוונת של לאה גולדברג והתקבלותה.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לתאר את הפואטיקה של לאה גולדברג ואת מאפייניה היחודיים במודרנה העברית.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: השתתפות פעילה בשיעורים; הגשת תגובות על החומר הנקרא במערכת המודל מדי שבוע; דיון.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הולכת אלי: לאה גולדברג

שיעור וסמינר ב.א. סמסטר אביב תשע"ה

ד"ר תמר הס

tamar.hess@mail.huji.ac.il

שעת קבלה: יום ג, 10:15-11:00 חדר 6338 (גוש 3 הכחול, קומה 6). טלפון בחדר: 5883708

דרישות:

נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים.

הגשת תגובות לטקסטים הנקראים לפני כל שיעור על מערכת המודל

עבודת סיכום קורס – תוגש בשיעור האחרון – ולא יאוחר מ-ט' בתמוז תשע"ה (26.6.2015)

יש להביא את כתבי גולדברג הנדונים לכל השיעורים

שיעור 1

פתיחה

שיעור 2

לאה גולדברג והמודרניזם [א]

לקריאה: "טבעות עשן" (שירים: כרך א, תל-אביב: ספרית פועלים, מהדורה מתוקנת, 1986)

שיעור 3

מכתבים מנסיעה מדומה (תל-אביב: ספרית פועלים, 2007)

חופשת פסח

שימו לב: ב-15.4, כ"ו בניסן לא יתקיים שיעור!

לקריאה ותגובה (למרות שאין שיעור!):
"חמישה פרקים ביסודות השירה", בתוך: האומץ לחולין, תל-אביב: ספרית פועלים, תשי"ט, 11-40.

22.4 ג באייר – יום הזכרון

לקריאה ותגובה (למרות שאין שיעור!): "הסנדלר" (1949) (סיפור קצר)

לקריאה נוספת: תמר הס, "בדרך אל המושבה הסמוכה: לאה גולדברג נפגשת עם ברנר": בתוך:
מחקרי ירושלים כו (מרקמים לגלית חזן-רוקם) כרך ב', 583-600. (קישור).

שיעור 4 (29.4.15 / י באייר)

פולמוס מלחמת העולם השנייה
מקורות לקריאה על אתר המודל: "על אותו הנושא עצמו" ו"יומן לספרות".

לקריאה נוספת:
אריאל הירשפלד, "על משמר הנאיביות", בתוך: רות קרטון-בלום וענת ויסמן (עורכות), פגישות עם
משוררת, ספרית פועלים, תל-אביב: 135-151, 2000.

חנן חבר, "'הזמר תם': לאה גולדברג כותבת שירי מלחמה", פגישות עם משוררת, 116-134.

שיעור 5

הוא האור (רומן), תל-אביב, ספרית פועלים, 1994, או כל מהדורה אחרת.

לקריאה נוספת:
Nili Gold, "Re-reading It Is The Light, Lea Goldberg's Only Novel," Prooftexts 17,
1997, 245-264.

שיעור 6

אוטוביוגרפיה גנוזה? – המחזור "אביב אחד" (1939), כרך ג', 147-158

שיעור 7

לאה גולדברג והמודרניזם [ב]
"על הפריחה" (1948, שירים, כרך ב'),

פגישה עם משורר (על אברהם בן יצחק סונה, 1952, תל-אביב: ספרית פועלים, 1988, או כל מהדורה אחרת

לקריאה נוספת:

עפרה יגלין, אולי מבט אחר, הקיבוץ המאוחד, תל-אביב: 2002, ע"מ 11-49
ענת ויסמן, "הממאר כפולמוס", בתוך: פגישות עם משוררת, ע"מ 74-97
חמוטל בר-יוסף, "על הפריחה", בתוך: פגישות עם משוררת, ע"מ 98-115.

שיעור 8

מוקדם ומאוחר (1959), תל-אביב: ספרית פועלים, תשי"ט או כל מהדורה אחרת
- מבנה, מבחר ותגובות (דן מירון, נתן זך, טוביה ריבנר)

מקורות לקריאה באתר עתונות יהודית היסטורית

שיעור 9

שירי אהבה (I) "אהבתה של תרזה די מון"

שיעור 10

שירי אהבה (II) - "דממות שלי", "סליחות" ואחרים

שיעור 11

מרחב ישראלי בשירתה של לאה גולדברג (יעקב ורחל; חמסין [X2]; דמדומים ביזרעאל; כנען; בהרי ירושלים, חמסין של ניסן ואחרים)

שיעור 12

המרחב האירופי ("מביתי הישן")

לקריאה:

יפעת וייס, "דבר בחי לא הלך לאיבוד": לאה גולדברג, חברתה מנוער וזכרונות מגרמניה", זמנים, גליון 100, (2007), 112-125.

חמוטל בר-יוסף, "לאה גולדברג והשיר העממי ליטאי", ממרכזים למרכז: ספר נורית גוברין, ערך אבנר הולצמן, מכון כץ לחקר הספרות העברית, בית הספר למדעי היהדות על שם חיים רוזנברג, אוניברסיטת תל-אביב: 2005, 437-459.

שיעור 13

ספרות הילדים של לאה גולדברג
לקריאה: ניסים ונפלאות; ידידי מרחוב ארנון; מה עושות האילות

שיעור 14

שיעור השלמה, 26.6.15, ט' בתמוז, 10:00

חתימה: "עם הלילה הזה" ו"שארית החיים".

לקריאה נוספת:

1. חמוטל בר-יוסף, לאה גולדברג (גדולי הרוח והיצירה בעם היהודי), ירושלים: מרכז זלמן שזר, 2012.
2. יפעת וייס, נסיעה ונסיעה מדומה: לאה גולדברג בגרמניה 1930-1933, ירושלים: מרכז זלמן שזר, 2014.
3. חמוטל צמיר, בשם הנוף, כנרת, זמורה-ביתן, אור יהודה: 2006.
4. גדעון טיקוצקי, האור בשולי הענן, היכרות מחודשת עם יצירתה וחייה של לאה גולדברג, תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 2011.
5. גדעון טיקוצקי, "הנשכחות – שאי אפשר לשכוח", בתוך: מכתבים מנסיעה מדומה, אחרית הדבר למהדורה החדשה, ספרית פועלים, תל-אביב: 2007, 133-169.
6. גדעון טיקוצקי ויפעת וייס, "הצעירות מן הגבולות", אחרית דבר לנערות עבריות: מכתבי לאה גולדברג מן הפרובינציה, 1923-1935, ספרית פועלים, תל-אביב: 2009, 209-249.
7. Linda S. Kauffman, *Discourses of desire : gender, genre, and epistolary fictions*, Ithaca : Cornell University Press, 1986, 17-49 (PN 3448 E6 K3 000262364).
8. דן מירון, "האומץ לחולין וקריסתו: על 'טבעות עשן' מאת לאה גולדברג כתחנת-צומת בהתפתחות השירה העברית", בתוך: האדם אינו אלא, תל-אביב: זמורה ביתן, 1999, 309-388.
9. לאה גולדברג, "אברהם שלונסקי", בתוך: האומץ לחולין, 151-162; 57-73.
10. לאה גולדברג, הספרות הרוסית במאה התשע-עשרה, תל-אביב: ספרית פועלים, 1968.
11. לאה גולדברג, אמנות הסיפור, תל-אביב: ספרית פועלים, 1963.

חומר חובה לקריאה:

הולכת אלי: לאה גולדברג

שיעור וסמינר ב.א. סמסטר אביב תשע"ה

ד"ר תמר הס

tamar.hess@mail.huji.ac.il

שעת קבלה: יום ג, 10:15-11:00 חדר 6338 (גוש 3 הכחול, קומה 6). טלפון בחדר: 5883708

דרישות:

נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים.

הגשת תגובות לטקסטים הנקראים לפני כל שיעור על מערכת המודל

עבודת סיכום קורס – תגוש בשיעור האחרון – ולא יאוחר מ-ט' בתמוז תשע"ה (26.6.2015)

יש להביא את כתבי גולדברג הנדונים לכל השיעורים

שיעור 1

פתיחה

שיעור 2

לאה גולדברג והמודרניזם [א]
לקריאה: "טבעות עשן" (שירים: כרך א, תל-אביב: ספרית פועלים, מהדורה מתוקנת, 1986)

שיעור 3

מכתבים מנסיעה מדומה (תל-אביב: ספרית פועלים, 2007)

חופשת פסח

שימו לב: ב-15.4, כ"ו בניסן לא יתקיים שיעור!

לקריאה ותגובה (למרות שאין שיעור!):
"חמישה פרקים ביסודות השירה", בתוך: האומץ לחולין, תל-אביב: ספרית פועלים, תשי"ט, 40-11.

22.4 ג באייר – יום הזכרון

לקריאה ותגובה (למרות שאין שיעור!): "הסנדלר" (1949) (סיפור קצר)

לקריאה נוספת: תמר הס, "בדרך אל המושבה הסמוכה: לאה גולדברג נפגשת עם ברנר": בתוך:
מחקרי ירושלים כו (מרקמים לגלית חזן-רוקם) כרך ב', 600-583. (קישור).

שיעור 4 (29.4.15 / י באייר)

פולמוס מלחמת העולם השנייה
מקורות לקריאה על אתר המודל: "על אותו הנושא עצמו" ו"יומן לספרות".

לקריאה נוספת:
אריאל הירשפלד, "על משמר הנאיביות", בתוך: רות קרטון-בלום וענת ויסמן (עורכות), פגישות עם
משוררת, ספרית פועלים, תל-אביב: 2000, 151-135.

חנן חבר, "'הזמר תם': לאה גולדברג כותבת שירי מלחמה", פגישות עם משוררת, 134-116.

שיעור 5

והוא האור (רומן), תל-אביב, ספרית פועלים, 1994, או כל מהדורה אחרת.

לקריאה נוספת:
Nili Gold, "Re-reading It Is The Light, Lea Goldberg's Only Novel," Prooftexts 17,
1997, 245-264.

שיעור 6

אוטוביוגרפיה גנוזה? - המחזור "אביב אחד" (1939), כרך ג', 147-158

שיעור 7

לאה גולדברג והמודרניזם [ב]
"על הפריחה" (1948, שירים, כרך ב'),
פגישה עם משורר (על אברהם בן יצחק סונה, 1952, תל-אביב: ספרית פועלים, 1988, או כל מהדורה אחרת

לקריאה נוספת:
עפרה יגלין, אולי מבט אחר, הקיבוץ המאוחד, תל-אביב: 2002, ע"מ 11-49
ענת ויסמן, "הממאר כפולמוס", בתוך: פגישות עם משוררת, ע"מ 74-97
חמוטל בר-יוסף, "על הפריחה", בתוך: פגישות עם משוררת, ע"מ 98-115.

שיעור 8

מוקדם ומאוחר (1959), תל-אביב: ספרית פועלים, תשי"ט או כל מהדורה אחרת
- מבנה, מבחר ותגובות (דן מירון, נתן זך, טוביה ריבנר)

מקורות לקריאה באתר עתונות יהודית היסטורית

שיעור 9

שירי אהבה (I) "אהבתה של תרזה די מון"

שיעור 10

שירי אהבה (II) - "דממות שלי", "סליחות" ואחרים

שיעור 11

מרחב ישראלי בשירתה של לאה גולדברג (יעקב ורחל; חמסין [X2]; דמדומים ביזרעאל; כנען; בהרי ירושלים, חמסין של ניסן ואחרים)

שיעור 12

המרחב האירופי ("מביתי הישן")

לקריאה:
יפעת וייס, "דבר בחי לא הלך לאיבוד": לאה גולדברג, חברתה מנוער וזכרונות מגרמניה",
זמנים, גליון 100, (2007), 112-125.

חמוטל בר-יוסף, "לאה גולדברג והשיר העממי ליטאי", ממרכזים למרכז: ספר נורית גוברין, ערך אבנר הולצמן, מכון כץ לחקר הספרות העברית, בית הספר למדעי היהדות על שם חיים רוזנברג, אוניברסיטת תל-אביב: 2005, 437-459.

שיעור 13
ספרות הילדים של לאה גולדברג
לקריאה: ניסים ונפלאות; ידידי מרחוב ארנון; מה עושות האילות

שיעור 14
שיעור השלמה, 26.6.15, ט' בתמוז, 10:00
חתימה: "עם הלילה הזה" ו"שארית החיים".

חומר לקריאה נוספת:

לקריאה נוספת:

1. חמוטל בר-יוסף, לאה גולדברג (גדולי הרוח והיצירה בעם היהודי), ירושלים: מרכז זלמן שזר, 2012.
2. יפעת וייס, נסיעה ונסיעה מדומה: לאה גולדברג בגרמניה 1930-1933, ירושלים: מרכז זלמן שזר, 2014.
3. חמוטל צמיר, בשם הנוף, כנרת, זמורה-ביתן, אור יהודה: 2006.
4. גדעון טיקוצקי, האור בשולי הענן, היכרות מחודשת עם יצירתה וחייה של לאה גולדברג, תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 2011.
5. גדעון טיקוצקי, "הנשכחות – שאי אפשר לשכוח", בתוך: מכתבים מנסיעה מדומה, אחרית הדבר למהדורה החדשה, ספרית פועלים, תל-אביב: 2007, 133-169.
6. גדעון טיקוצקי ויפעת וייס, "הצעירות מן הגבולות", אחרית דבר לנערות עבריות: מכתבי לאה גולדברג מן הפרובינציה, 1923-1935, ספרית פועלים, תל-אביב: 2009, 209-249.
7. Linda S. Kauffman, *Discourses of desire : gender, genre, and epistolary fictions*, Ithaca : Cornell University Press, 1986, 17-49 (PN 3448 E6 K3 000262364)
8. דן מירון, "האומץ לחולין וקריסתו: על 'טבעות עשן' מאת לאה גולדברג כתחנת-צומת בהתפתחות השירה העברית", בתוך: האדם אינו אלא, תל-אביב: זמורה ביתן, 1999, 309-388.
9. לאה גולדברג, "אברהם שלונסקי", בתוך: האומץ לחולין, 151-162; 57-73.
10. לאה גולדברג, הספרות הרוסית במאה התשע-עשרה, תל-אביב: ספרית פועלים, 1968.
11. לאה גולדברג, אמנות הסיפור, תל-אביב: ספרית פועלים, 1963.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 30 %

הגשת עבודה 30 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 40 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: